

som lunge på sykehuset. Det eneste hun hadde å glede seg over var at
 hennes far ikke var blitt arrestert. Hertil svarte presten "sjelesørgeren":
 "A. han kan nokk bli arrestert enna". Han fikk iidlertid sit pass på-
 skrevet på stedet. Den unge pike var sin egen datter. En av mine bekjente
 en velstående mann som under fengslingskjennelsen av sorenskriveren var
 blitt meddelt at alt han eide skulle bli tatt fra ham f
 besøk av en prest i fengslet som spurte om han kunne
 av bjergpredikenen for ham. Mens presten leste undret
 ville hen, men så kom det med pekefingeren opp i hans
 Vedlagte kopi av mit brev til biskop Skard taler for seg
 skal ikke slippe ut herfra før du har betalt til siste Øre". Da fangen
 selv. Enna har jeg ikke fått svar og vet ikke om jeg får det. Det
 spurte om det ikke stod noe andet i bjergpredikenen fikk presten det
 ser ut til at kirken helst vil gjemme seg når det gjelder disse ting
 på samme måte som Bergergrav. Hvis jeg ikke får svar akter jeg å under-
 søke saken videre. Jeg har grunn til å tro at det desverre er mulig å
 føre bevis for det jeg spør om. Jeg tror at jeg da kommer til å melde
 meg ut av statskirken da jeg ikke kan stå i et kirkesamfund på så
 falske premiser. Vi har nå svert mange eksempler på likefrem ande-
 lig sadisme av prester overfor tidl. medl. av N. S. efter kapitulasjonen
 og før. Bergergrav er et mørkt kapitel for seg, men mange andre har ikke
 vært stort bedre. De skryter av sin "kirkefront" som noe så storartet,
 men en enkelt frontkjemper på krigens hardeste og grusomste front har
 bragt et større personlig offer for sin overbevisning om hvad der ville
 tjene fedrelandet best på lang sikt enn samtlige prester tilsammen, som
 levet i beste velgående på rike gaver både av mat og penger.

Du vil neppe tro hvordan de har vært. Her er etpar eksempler
 fra første hand: En prest her sa til en ingeniør som har vært en heders-
 mann hele sit liv og som ventet på døden av kreft at "det ikke var noe
 rart i at ingen ville være sammen med en mann som han". På selve døds-
 leiet nektet den samme mann å ta imot noen prest og sendte den besked
 at han ikke hadde noen tillid til dem og selv hadde ordnet sit forhold
 til sin Gud. En anden prest her drev forstanden ut av en arrestert
 eldre frue ved å si at alt hun eide ville bli tatt fra hende og at hun
 aldrig ville få se sit hjem igjen. Hun måtte på galehus, men kom omsider
 hjem. Den samme prest oppsøkte som "sjelesørger" en ung pike som lå
 som fange på sykehuset. Det eneste hun hadde å glede seg over var at
 hennes far ikke var blitt arrestert. Hertil svarte presten "sjelesørgeren":
 "A. han kan nokk bli arrestert enna". Han fikk iidlertid sit pass på-
 skrevet på stedet. Den unge pike var sin egen datter. En av mine bekjente
 en velstående mann som under fengslingskjennelsen av sorenskriveren var
 blitt meddelt at alt han eide skulle bli tatt fra ham fik kort efter
 besøk av en prest i fengslet som spurte om han kunde få lov til å lese
 av bjergpredikenen for ham. Mens presten leste undret han på hvor han
 ville hen, men så kom det med pekefingeren opp i hans ansikt: "og du
 skal ikke slippe ut herfra før du har betalt til siste Øre". Da fangen
 spurte om det ikke stod noe andet i bjergpredikenen fikk presten det

Or Heng Harskudal

Haraldr

307/11/49

000001

100001

2.

meget travelt. Han skulle andetsteds hen og formodentlig lese av bjergprekenen der også.

En anden prest oppførte seg slik at en av mine gamle klassekamerater skjöv han ut med døren med de ord: "vi må finne oss i litt av hvert her i fengslet, men blasfemi skal vi ha oss frabedt".

Atter en prest hadde religionsundervisning i 2 gym. her noen tid efter kapitulasjonen. Temaet var om å elske sin fiende som seg selv. Presten: "Skal vi for eksempel ekske tyskerne?" Nei, brölte klassen. "skal vi elske nasisterne?" Nei, brölte klassen. Nei sa presten "med å elske sin fiende må vel bibelen her mene rettferdighet og straff". Dette var altså religionsundervisning!

Og soknepresten her var frekk nokk til overfor meg å fremsette de lögnaktige beskyldninger om min datters opptreden overfor jentene i A: T: som jössingerne hadde laget og som selv lanssvikpolitiet måtte fastslå som lögn. Men da brast det for meg så jeg måtte be om et minutt til å falle tilro på, hvorpå jeg forlangte en öieblikkelig undskyldning. Denne fikk jeg nokk, men ikke på en ærlig måte som det hadde sømnet seg et mannfolk som hadde sine æresbegreper i orden.

Dette var bare noe av det som har hent her og som jeg kjenner til personlig. Og hvad har det ikke da forgått sammenlagt rundt om i landet av hjertlöshet fra prestenes side? Men heldigvis har det vert noen få anstendige blant dem. Noen ganske få endog stralende. Noen virkelige kristne.

Men biskp Berggrav har vert den verste av alle. Han forsökte först å lyve seg fra Nordmarksafæren med at han bare hadde vert tölk. Men i Langelandssaken måtte han först innrömmen at han var klar over at det gjalt unge stridsdyktige menn som forsökte å komme frem til den norske her som lå i kamp. Dernest måtte han innrömmen at han hadde gjort avtale med tyskerne om å lokke dem tilbake, före dem til Akershus, avvepne dem og slippe dem fri.

Han var den ivrigste for å avsette Kongen og gikk endog til tyskerne med forslaget. For å skjule sin fortid er han sleip nokk til å sende ut sit beryktede skrift "Folkedommen over N. S." hvor han ikke angang undser seg for bibelfusk. Tror du det ikke så hör her.

Som et forsvar for isfronten hevder han at "Jesus anerkjenner altså det uundgæelige brudd". Og for å bevise det misbruker han for-

te₁

Det er forresten et av mine første minner fra Nordmarksaferen. Jeg var med på det da det ble besluttet at det ikke skulle være noen kallelser til den norske her. Det var en av de første gangene jeg så biskop Berggrav. Han var da i Akershus og hadde en lang samtale med meg. Han var da i Akershus og hadde en lang samtale med meg. Han var da i Akershus og hadde en lang samtale med meg.

Som forsvaret for isfront og straff sier han: " Hvis alle forsøk på forståelse strander....etc." og citerer denne gang ordrett fordi bibelens tekst denne gang passer ham "Han skal være for deg som en hedning og tollere" (Mat. 18). Men i bibelen står det: "Hvis din broder synder mot deg..". Det er altså forutsetningen at der foreligger synd av bror mot bror. Men politisk meningsforskjell er ikke tellingen om den fortapte sønn. I stedet for å si i enerum, derefter synd. Videre står det at du først skal gå til ham i enerum, derefter sier han at sønnen var "som død" eller slaren. (Uthoverisen av Berggrav): med vidner, og derefter om nødvendig si det til menigheten, og først

Uttrykket at noen er som død eller døde er heller ikke på norsk derefter skal han være for deg som en hedning og tollere hele tiden ikke andet enn at man ikke ønsker to enkelt personer innen menigheten forutsettes det et oppgjør mellom to enkelt personer i en menighet. Men i bibelen sier faren til den fortapte sønn: "Se han var død og er blitt levende. Han var døpt og er funnet igjen" streder og beskylder din ingenting om at du skal gå og si det til menigheten.

Lignelsen står i Luk. 15. Det er et eksempel på en lignelse som bror offentlig for å være alt det verste som kan nevnes, slik som annet enn lignelsen om den fortapte sønn. Den inneholder intet som Berggrav har gjort ved utsendelsen av sit smedeskift. Den inneholder ingen bebreidelser mot noen uten mot den hjemmeværende sønn som ville at faren heller skulle lage isfront mot den sønn som var funnet igjen. Den lignelse som Berggrav ved en tilsnikelse anvender for seg går altså i virkeligheten mot ham. Det kaller jeg bibelfusk. Det er forøvrig ikke første gang han bruker "ord med dobbelt bund" som han engang forsvarte seg med.

Hvorfor har han så fått storkors av St. Olav kan man spørre.

Jo, netopp på grunn av dette. Man var klar over at intet var så kompromiterende for hulheten i rettsoppgjøret som Berggrav, og dette måtte man for enhver pris søke å dekke over med en Olav. Men resultatet blev at både rettsoppgjøret, Berggrav og St. Olav tapte på det.

Som forsvaret for isfront og straff sier han: " Hvis alle forsøk på forståelse strander....etc." og citerer denne gang ordrett fordi bibelens tekst denne gang passer ham "Han skal være for deg som en hedning og tollere" (Mat. 18). Men i bibelen står det: "Hvis din broder synder mot deg..". Det er altså forutsetningen at der foreligger synd av bror mot bror. Men politisk meningsforskjell er ikke synd. Videre står det at du først skal gå til ham i enerum, derefter med vidner, og derefter om nødvendig si det til menigheten, og først derefter skal han være for deg som en hedning og tollere. Hele tiden forutsettes det et oppgjør mellom to enkeltpersoner innen menigheten som dengang var en relativt meget liten krets i samfunnet. Det står ingenting om at du skal gå rundt på gater og streder og beskyelde din bror offentlig for å være alt det verste som kan nevnes, slik som Berggrav har gjort ved utsendelsen av sit smedeskift. Berggrav er

gaa akkurat den omvendte veg av hvad Jesus sier. *Sat ikke Jesus tilbuds med tollere og syndere? Jesus må altså ha hatt en annen mening med dette uttrykk enn Berggrav vil ha det til.*

Videre skriver Berggrav på side 7 enten du vil tro det eller ikke: "Men det er like så lite på Guds linje ~~om~~ vi samtidig med vreden og bruddet tukler med forsonlighet." Og på side 38: "Hvis vi idag sammenligner oss med N. S. er det opplagt at de har syndet mens vi selv er fri" og videre: "På Guds plan derimot blir vi og N. S. ikke stilt opp til sammenligning." Et av hans kapitler har overskriften: "Vi, de rettfærdige". Kjenner du noe krassere eksempel på farisæeren og den skriftlærde? Er det noe rart i at folk holder seg borte fra en slik kirke, som første gang den for alvor blev prøvet sviktet kristendommens grunnsetninger til fordel for politiske interesser?

Hvid du har hat tålmodighet til å lese så langt som hit, undres du vel på hvorfor jeg skriver alt dette til deg, som aldrig har deltatt i noen isfront og hvad dertil hører. Det er flere grunner, bl. a. den egoistiske at det letter. Det er umulig å bli kvitt disse tanker for oss om har opplevet denne isfront og dette rettsoppgjør med alt dets vesen, ærekrenkelserne, økonomisk ødeleggelse, ovenfra nedadtonen, den bevisste rettssvik og flertallstyraniet. Alt dette tiltrods for at det nå er klart for enhver at den store og endelige katastrofe som vi forutså og forutså og gjorde hvad vi kunne for å forhindre ubönhørlig nærmer seg. Det er offisielt erkjent at vort land idag befinner seg i en langt farligere situasjon enn under den tyske besettelse og at vi trues av total tilintetgjørelse og utslettelse. Atlanterhavspakt og den slags forandrer intet som helst heri. Vi har uriasposten midt i skuddlinjen, og atombomber fra vest smaker ikke bedre enn atombomber fra øst. Men vi er dømt som forødere og registrert som forbrytere fordi vi skjønnte dette fortidlig. For meg står det ganske klart at under disse forhold er den eneste nasjonale holdning å samle istedetfor å splitte. Men splittelsen utdypes videre fordi man ikke har moralsk mot til å gi oss den oppreisning som vi forlanger og har krav på.

Vil du gjøre dit i det saa der hvor du har anledning?

Hjertelig hilsen din ven

*) Høpene av seg: "The devil can cite Scripture for his purpose".
Hvem som helst kan, uten å være dyrel, forsvare en Berggravs skrift.
Høpene av seg: "Bibelen er 3 skriftbøker, som alle kan bli merket
ikke som kan bruke dem."